

**STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH
KRAKOWSKIEGO OKRĘGOWEGO ZWIĄZKU KOSZYKÓWKI
„BEZPIECZEŃSTWO DZIECI W SPORCIE”**

PREAMBUŁA

Krakowski Okręgowy Związek Koszykówki jako wojewódzki związek sportowy w działalność statutową ma wpisany rozwój i popularyzację koszykówki w Małopolsce. W tym celu Związek prowadzi programy szkoleniowe oraz organizuje współzawodnictwo sportowe w koszykówce między innymi dla dzieci i młodzieży. Zadaniem KOZKosz jest również zapewnienie, w szczególności tym najmłodszym, niepełnoletnim zawodnikom i zawodniczkom bezpiecznego i przyjaznego środowiska, w którym mogą rozwijać swoją pasję do koszykówki. Opracowanie Standardów Ochrony Małoletnich to realizacja obowiązku wdrożenia i stosowania uniwersalnych zasad oraz procedur, które będą pomocne w realizacji tego zadania zarówno przez KOZKosz jak i inne zrzeszone w nim podmioty.

SPIS TREŚCI

- I. DEFINICJE
- II. PRZEPISY PRAWNE DOTYCZĄCE OCHRONY DZIECI
- III. STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH – KOZKOSZ – Cele
- IV. RODZAJE PRZEMOCY I NADUŻYĆ
 - Przemoc fizyczna
 - Przemoc emocjonalna, psychiczna, werbalna
 - Wykorzystanie seksualne
 - Zaniedbanie
 - Prześladowanie
 - Presja wyniku sportowego
- V. ROZPOZNAWANIE NADUŻYĆ
- VI. RYZYKA WYSTĄPIENIA NADUŻYĆ W SPORCIE
- VII. DOSTĘP DO INTERNETU I URZĄDZEŃ UMOŻLIWIAJACYCH KOMUNIKACJĘ NA ODLEGŁOŚĆ
- VIII. OCHRONA DANYCH OSOBOWYCH
- IX. WERYFIKACJA OSÓB DOPUSZCZONYCH DO PRACY Z DZIEĆMI
- X. SZKOLENIA
- XI. KOORDYNATOR DS. BEZPIECZEŃSTWA DZIECI
- XII. ZGŁASZANIE NARUSZEŃ
 - Obowiązek powiadomienia
- XIII. PROCEDURA
 - Naruszenie w środowisku sportowym
 - Naruszenie w środowisku KOZKosz
 - Naruszenie w środowisku rówieśniczym
 - Zagrożenie bezpośrednie
 - Naruszenie w środowisku rodzinnym
 - Naruszenie stanowiące czyn zabroniony
- XIV. OSOBY ORGANIZACJE KONTAKTOWE
- XV. ZALECENIA I WYMOGI
- XVI. MONITOROWANIE STOSOWANIA SOP KOZKOSZ
- XVII. OBWIESZCZENIA SOP KOZKOSZ
- XVIII. ZAŁACZNIKI:
 - 1) Karta interwencji
 - 2) Wersja skrócona SOP KOZKosz

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH – BEZPIECZEŃSTWO DZIECI W SPORCIE

I. DEFINICJE

- 1) **KOZKosz** oznacza Krakowski Okręgowy Związek Koszykówki z siedzibą w Krakowie, oś. Teatralne 9a, 31-946 Kraków, NIP: 6762069186, REGON: 350636050,
- 2) **SOM WZKOSZ** – Standardy Ochrony Małoletnich Krakowskiego Okręgowego Związku Koszykówki niniejszy dokument,
- 3) **PEŁNOMOCNIK DS. BEZPIECZEŃSTWA DZIECI** – osoba powołana przez Zarząd WZKOs, której zadaniem jest m.in. udzielanie informacji, doradztwa, wsparcia we wdrażaniu SOM KOZKosz i powiązanych z nim procedur, w tym prawidłowego reagowania na incydenty;

II. PRZEPISY PRAWNE DOTYCZĄCE OCHRONY DZIECI

Przepisy prawne dotyczące ochrony dzieci można podzielić na trzy główne kategorie:

I. Prawo Międzynarodowe

- Konwencja o Prawach Dziecka ONZ z 20 listopada 1989 r.
- Europejska Karta Społeczna z 18 października 1961 r.
- Konwencja Rady Europy z 25 października 2007 r.

II. Prawo Unii Europejskiej

- Karta Praw Podstawowych Unii Europejskiej
- Biała Księga na temat sportu z 11 lipca 2007
- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 (RODO) z 27 kwietnia 2016 r.

III. Prawo Krajowe

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej i polskie ustawodawstwo, w tym ratyfikowane umowy międzynarodowe
- Ustawa o Rzeczniku Praw Dziecka z 6 stycznia 2000 r.
- Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pracy zastępczej z 9 czerwca 2011 oraz ustawa o systemie oświaty z 7 września 1991
- Ustawa o sporcie z 25 czerwca 2010 r.
- Kodeks Karny oraz ustawa o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym z 13 maja 2016.
- Inne ustawy, takie jak ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z 26 października 1982 r. oraz ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii z 29 lipca 2005 r.

III STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNIICH KOZKOSZ – CELE

Niniejszy dokument został opracowany, a jego postanowienia wdrożone i aktualizowane w celu zminimalizowania ryzyka nadużyć i zapewnienia bezpieczeństwa dzieciom poruszających się w środowisku sportowym i poza nim. Ramy bezpieczeństwa określone w

Standardach Ochrony Małoletnich dotyczą zarówno wszystkich osób niepełnoletnich (przyp. Osób, które nie ukończyły 18 roku życia), z uwzględnieniem różnic w zakresie ram prawnych dla każdej kategorii wiekowej. Ochrona dzieci to kompleksowe pojęcie, obejmujące zarówno działania zapobiegawcze, mające na celu zminimalizowanie ryzyka krzywdy, jak i środki mające zagwarantować skuteczną reakcję upoważnionego i odpowiednio przygotowanego podmiotu w przypadku pojawienia się obaw lub naruszeń.

Niniejsza Polityka kierowana jest do różnych grup osób, które mają lub mogą mieć kontakt z dziećmi jako: trenerzy, sędziowie, osoby wchodzące w skład sztabu szkoleniowego, personel medyczny, pracownicy, administratorzy, menedżerowie sportowi, działacze sportowi, wolontariusze, rodzice/opiekunowie, podmioty współpracujące, organizatorzy obozów sportowych i zgrupowań, personel pomocniczy, a także inne osoby związane z Krakowskim Okręgowym Związkiem Koszykówki.

IV. RODZAJE PRZEMOCY I NADUŻYĆ

Przemoc fizyczna

Przemoc fizyczna może manifestować się poprzez działania takie jak uderzenie, potrząsanie, szczypanie, gryzienie, podduszenie lub inne akty, które skutkują obrażeniami fizycznymi, pozostawiają ślady na ciele lub wywołują ból. Przemoc fizyczna może również objawiać się w zachowaniu ofiary.

Przykłady przemocy fizycznej, również w sporcie:

Karanie poprzez uderzanie dziecka z powodu niewykonywania poleceń trenera, braku zaangażowania w zlecone ćwiczenia lub grę.

Zachęcanie i uczenie agresywnego zachowania, również w trakcie gry (tj. z użyciem wyłącznie siły fizycznej w celu sprawienia bólu i unieszkodliwienia przeciwnika).

Przykładowe objawy przemocy fizycznej:

Zadrapania, siniaki, oparzenia, (np. papierosowe), powracające lub nieleczone urazy (np. złamania, obrzęki)

Nieuzasadniony strach przed osobami dorosłymi; nieuzasadniony lęk, agresja, wycofanie, strach przed powrotem do domu lub spotkaniem określonych osób

Przemoc emocjonalna, psychiczna, werbalna

Ten rodzaj przemocy polega na nieuzasadnionej, nadmiernej lub nieustającej krytyce, kierowania gróźb lub wykluczenie w sposób naruszający poczucie wartości osoby krytykowanej lub wykluczanej.

Przykłady przemocy emocjonalnej, psychicznej, werbalnej, również w sporcie:

Używanie w stosunku do osób zależnych agresji słownej. Ironizowanie lub poniżanie w sytuacji porażki lub niepowodzenia.

Wyszydzanie w tym publiczne wyśmiewanie i zachęcanie innych do podobnego zachowania. Nieuzasadnione pomijanie w nagradzaniu (również słownym nagradzaniu) lub nieuzasadnione karanie (np. karanie nadmiernym wysiłkiem fizycznym).

Przykładowe objawy przemocy emocjonalnej, psychicznej, werbalnej:

Niska samoocena, brak wiary we własne umiejętności, wiedzę.

Nadmierny lęk przed współzawodnictwem. Rezygnowanie z podjęcia rywalizacji.

Wycofanie lub nadmierna nerwowość w sytuacjach codziennych lub błahych.

Wykorzystanie seksualne

Wykorzystanie seksualne to każdy rodzaj kontaktu seksualnego między osobą dorosłą, a niepełnoletnią, tj. młodszą niż 18 lat, a także między znacznie starszym dzieckiem a młodszym dzieckiem. To również każda czynność seksualna wykonywana w wyniku wykorzystania jakiegokolwiek „nierówności” pomiędzy osobami biorącymi udział w takiej czynności (nierównowaga w relacji; różnica wieku, doświadczenia życiowego, podporządkowania np. służbowego lub wynikające z innego rodzaju zależności). W definicji przemocy na tle seksualnym zawarte jest również wykonywanie zdjęć lub filmów oraz okazywanie niepełnoletnim treści pornograficznych lub zachęcanie do zachowania w sposób kojarzony z okazywaniem seksualności, a także komentowanie cielesności lub warunków fizycznych osoby niepełnoletniej w sposób niestosowny o podtekście seksualnym. Jakakolwiek czynność seksualna z osobą poniżej 15 roku życia jest zawsze przestępstwem nawet przy hipotetycznej „zgodzie” dziecka - taka zgoda nie ma mocy prawnej.

Przykłady wykorzystania seksualnego również w sporcie:

Wymaganie, oczekiwanie oraz doprowadzenie do kontaktu fizycznego z dzieckiem wykraczające poza potrzeby szkolenia sportowego;

Wykonywanie fotografii lub filmów z udziałem nagich lub przebierających się dzieci – bez względu na okoliczności;

Rozpoczęcie lub zainicjowanie relacji seksualnej z osobą niepełnoletnią;

Komentowanie warunków fizycznych/cielesności pod kątem seksualnym lub w takim kontekście.

Przykładowe objawy przemocy seksualnej

Bolesność, ból lub krwawienie w swoich „częściach intymnych”, ból przy oddawaniu moczu,

Zaburzenie w odżywianiu (objadanie się lub głodzenie);

Nieadekwatna do wieku wiedza na tematy seksualne;

Niska samoocena.

Zaniedbanie

Brak wystarczającego wsparcia materialnego lub emocjonalnego. Niespełnianie podstawowych potrzeb osoby zależnej.

Przykłady zaniedbania również w sporcie:

Niezapewnienie pożywienia lub picia zarówno w domu jak i w czasie treningów lub wyjazdów.

Brak zainteresowania dzieckiem i jego potrzebami.

Niedbanie o bezpieczeństwo dziecka.

Przykładowe objawy zaniedbania:

Niedożywienie;
Nieustający brak odpowiedniego ubioru np. adekwatnego do pogody;
Wycofanie w kontaktach z rówieśnikami i osobami dorosłymi.

Prześladowanie

Prześladowanie może obejmować zarówno elementy przemocy fizycznej jak i emocjonalnej. Prześladowanie między rówieśnikami, może przybrać również formy uporczywego działania na szkodę osoby pokrzywdzonej np. uszkodzanie lub kradzież mienia, aktywność online (przesyłanie obraźliwych wiadomości lub zdjęć), prowokowanie, przezywanie, przedrzeźnianie.

Przykładowe objawy prześladowania również w sporcie:

Brak kontaktu z rówieśnikami; niechęć nawiązywania relacji w grupie rówieśniczej, wycofanie.

Presja wyniku sportowego

Jedną z form przemocy w sporcie jest wywieranie presji w celu uzyskania wyników sportowych „za wszelką cenę”. Objawia się to oczekiwaniem od zawodników i zawodniczek wysiłku fizycznego ponad ich możliwości, również pomimo doznanych urazów i kontuzji. Bagatelizowanie wysyłanych sygnałów o gorszym samopoczuciu w celu uzyskania lepszego wyniku sportowego.

V. ROZPOZNAWANIE NADUŻYĆ

1. Zachowania, które mogą wskazywać na nieprawidłowości w relacjach dziecko-dorosły, dziecko – dziecko lub sygnały naruszenia bezpieczeństwa dziecka w różnych płaszczyznach.
2. **Przykłady u dziecka:**
 - a. Nieuzasadnione obrażenia fizyczne, takie jak siniaki, rany czy oparzenia oraz doświadcza
 - b. Bólu podczas chodzenia
 - c. Niewyjaśnione i często powracające schorzenia jak trudności z jedzeniem czy zaburzenia żołądkowe
 - d. Zmiana zachowania lub nastroju (agresja, wycofanie, nadmierna nieśmiałość, lęk)
 - e. Unikanie określonych sytuacji lub osób
 - f. Nieuzasadnione oraz stałe negatywne wyrażanie opinii na swój temat (niska samoocena).
3. **Przykładowe niepożądane zachowanie dorosłych:**
 - a. Faworyzowanie jednego lub określonej grupki dzieci
 - b. Nieuzasadnione karanie tej samej osoby lub osób za zachowania, które nie stanowią podstawy dla kar u innych dzieci.
 - c. Dążenie do osiągnięcia wyniku sportowego z pominięciem zdrowia lub komfortu psychicznego dziecka.
 - d. Publiczne krytykowanie dziecka, zarówno w obecności innych dzieci jak i dorosłych.
 - e. Używanie słów powszechnie uznanych za wulgarne w obecności dzieci lub w stosunku do dzieci.
 - f. Nieprzestrzeganie wytycznych dotyczących bezpieczeństwa dzieci.
4. **W przypadku rozpoznania nadużycia należy zgłosić wszelkie obawy i podejrzenia według zasad określonych w SOM KOZKosz.**

VI. RYZYKA WYSTĄPIENIA NADUŻYĆ W SPORCIE

1. W pracy z dziećmi należy zwracać uwagę na czynniki ryzyka i symptomy krzywdzenia dzieci.
2. Czynniki ryzyka związane z dzieckiem, jego rodziną i środowiskiem:
 - a. Wiek – młodsze dzieci są bardziej narażone na krzywdzenie ze strony opiekunów.
 - b. Płeć, w przypadku wykorzystywania seksualnego częściej dotyczy dziewczynek.
 - c. Niepełnosprawność, choroby przewlekłe, choroby psychiczne.
 - d. Samotne rodzicielstwo, niespokrewnieni dorośli, rodziny zastępcze, inne dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych.
 - e. Doświadczanie przemocy przez rodziców przemoc wobec innych członków rodziny.
 - f. Uzależnienia rodziców, nieodpowiednie metody wychowawcze.
 - g. Izolacja społeczna, deprawacja, ubóstwo, przemoc, patologia w środowisku zamieszkania rodziny.
3. Czynniki ryzyka podczas pracy z dziećmi w sporcie:
 - a. Potencjalne sytuacje ryzyka: trenowanie dziecka w odosobnieniu, bez obecności innej osoby dorosłej albo innego członka personelu lub rodzica/opiekuna
 - b. Niezgłaszanie zachowań, które mogą naruszyć dobro dziecka i pozwalanie na niezgłaszanie niepokojących praktyk.
 - c. Niezwracanie uwagi na potrzeby dziecka.
 - d. Używanie agresywnego, wulgarnego języka, obrażanie innych członków personelu lub obrażanie rodzica/opiekuna.
 - e. Nieodpowiednie relacje dziecko-dorośli – nadużywanie pozycji autorytetu.
 - f. Dyskryminowanie i nierówne traktowanie.
 - g. Dbanie o reputację i unikanie skandali prowadzące do przemilczania incydentów.
 - h. Nieznajomość procedur i wytycznych.

VII. DOSTĘP DO INTERNETU I URZĄDZEŃ UMOŻLIWIAJĄCYCH KOMUNIKACJĘ NA ODLEGŁOŚĆ.

1. Nie wolno udostępniać dzieciom służbowych lub prywatnych urządzeń elektronicznych, za pomocą których dziecko mogłoby uzyskać dostęp do treści (wiadomości, zdjęć) zapisanych na tych urządzeniach lub do treści internetowych, w szczególności treści nieadekwatnych do wieku dzieci lub zakazanych dla dzieci
2. Dzieci – jeżeli mają taką możliwość – korzystają z urządzeń elektronicznych oraz internetu dostarczonych im przez swoich rodziców/opiekunów prawnych na ich wyłączną odpowiedzialność.

VIII. OCHRONA DANYCH OSOBOWYCH

1. Dane osobowe dziecka, jego wizerunek są pobierane oraz przetwarzane w oparciu o obowiązujące przepisy prawa.
2. Przetwarzanie danych osobowych dziecka odbywa się na podstawie zgody rodziców lub opiekunów prawnych w zakresie tej zgody, z wyjątkiem przypadków kiedy przetwarzanie tych danych jest dokonywane w oparciu o inną przesłankę.
3. Przetwarzanie danych oraz wizerunku dziecka odbywa się z poszanowaniem praw dziecka oraz jego rodziców lub opiekunów prawnych.

4. Wizerunek dziecka nie może być użyty w innych formach i do innych celów niż wynika to wprost z treści zgody na przetwarzanie tego wizerunku. Wizerunek dziecka nie może być w szczególności przedmiotem karykatury lub przedstawiać dziecka w sposób prześmiewczy lub obraźliwy.
5. Zadaniem Krakowskiego Okręgowego Związku Koszykówki oraz wszystkich podmiotów związanych z koszykówką jest opracowywanie , przestrzeganie i aktualizowanie dokumentacji dotyczącej ochrony danych osobowych.

IX. WERYFIKACJA OSÓB DOPUSZCZANYCH DO PRACY Z DZIEĆMI

1. Osoby, które będą obejmować stanowiska oraz funkcje związane z pracą lub kontaktami z dziećmi są:
 - weryfikowane pod kątem niekaralności za przestępstwa na tle seksualnym w Rejestrze Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym. Do którego KOZKosz posiada dostęp instytucjonalny;
 - zobowiązane są do dostarczenia zaświadczenia o niekaralności z Krajowego Rejestru Karnego.
2. W przypadku umów zawieranych na okres dłuższy niż rok czynności opisane w pkt. 1 należy powtarzać co roku.
3. Trenerzy, sędziowie, instruktorzy oraz fizjoterapeuci, którzy będą dopuszczani do bezpośredniego kontaktu z dziećmi będą zobowiązani do dostarczenia zaświadczenia z Krajowego Rejestru Karnego oraz będą sprawdzani w w/w Rejestrze przed rozpoczęciem kolejnego sezonu sportowego.
4. Wszystkie osoby zatrudnione przez KOZKosz oraz inne osoby, które KOZKosz kieruje do wykonywania czynności związanych z kontaktami z dziećmi zobowiązane są do zapoznania się z SOM KOZKosz.

X. SZKOLENIA

KOZKosz będzie organizował szkolenia, dla osób, które dopuszcza się do pracy z dziećmi.

XI. KOORDYNATOR DS. BEZPIECZEŃSTWA DZIECI

1. Krakowski Okręgowy Związek Koszykówki wraz z Polskim Związkiem Koszykówki, którego KOZKosz jest członkiem powołuje Koordynatora ds. dzieci w celu zapewnienia kontaktu, doradztwa, wsparcia i pomocy związkom wojewódzkim, klubom sportowym oraz organizatorom wyjazdów sportowych w procesie wdrażania standardów ochrony małoletnich i powiązanych procedur, w tym skutecznego reagowania na incydenty.
2. Dane kontaktowe koordynatora będą upublicznione i powszechnie dostępne pracownikom, wolontariuszom, rodzicom/opiekunom prawnym, zawodniczkom i zawodnikom, sędziom i trenerom.
3. Do zadań osoby pełniącej funkcję Koordynatora należeć będzie
 - a. Zapewnienie pracownikom, wolontariuszom i innym osobom pracującym z dziećmi wsparcia, szkoleń z zakresu bezpieczeństwa dzieci w sporcie,
 - b. Aktualizacja SOM PZKosz i KOZKosz oraz innych dokumentów PZKosz i WZKosz z których wynikają obowiązki z zakresu ochrony dzieci i młodzieży,
 - c. Wspomaganie podmiotów zrzeszonych w PZKosz i KOZKosz w opracowywaniu lub wdrażaniu standardów ochrony małoletnich.
 - d. Prowadzenie rejestru wszelkich zgłaszanych incydentów,

- e. Podejmowanie czynności w sprawie
- f. Konsultowanie i koordynowanie wszelkich działań władz PZKosz i KOZKosz dot. ochrony dzieci.

XII. ZGŁASZANIE PROCEDUR

Każdy ma obowiązek informować o wszelkich naruszeniach bezpieczeństwa dzieci oraz nieprawidłowościach związanych z relacjami z dziećmi i między dziećmi.

XIII. Procedura

1. Każde naruszenie bezpieczeństwa dzieci powinno być zgłaszane Koordynatorowi ds. bezpieczeństwa dzieci w formie udokumentowanej.
2. Koordynator przeprowadza postępowanie (interwencję) wg wytycznych określonych poniżej, z uwzględnieniem ich modyfikacji w zależności od środowiska, w którym doszło do naruszenia bezpieczeństwa dziecka, stopnia zagrożenia w jakim dziecko się znajduje i powagi naruszenia.
3. Każde zgłoszenie powinno stanowić podstawę interwencji tj. podjęcia czynności zmierzających do wyjaśnienia sprawy oraz zakończyć się podjęciem działań zmierzających do zapewnienia bezpieczeństwa dzieciom.
4. O każdym zgłoszeniu niezwłocznie informowani są rodzice lub opiekunowie prawni dziecka pokrzywdzonego oraz Zarząd PZKosz i KOZKosz.
5. Jeżeli zgłoszenie nie pochodzi bezpośrednio od pokrzywdzonego dziecka, po uzyskaniu zgłoszenia Koordynator jest zobowiązany do uzyskania od osoby zgłaszającej lub wskazanych przez nią świadków szczegółów dotyczących miejsca, czasu i okoliczności dokonania naruszenia lub okoliczności, w których osoba zgłaszająca uzyskała informacje o zgłaszanych naruszeniu.
6. Jeżeli zgłoszenie pochodzi od innego dziecka (niebędącego ofiarą naruszenia) o zgłoszeniu informuje się jego rodziców/opiekunów prawnych.
7. Z każdej rozmowy przeprowadzonej podczas interwencji powinna zostać sporządzona notatka podpisana przez Koordynatora i uczestników rozmowy – o ile jest to możliwe.
8. Wszystkie czynności wykonane przez Koordynatora w toku interwencji powinny zostać wpisane do karty interwencji.
9. Wszelkie czynności z udziałem dzieci powinny być bezwzględnie prowadzone za wiedzą, zgodą i w obecności ich rodziców lub opiekunów prawnych. Po zasięgnięciu opinii rodziców lub opiekunów prawnych uczestnikiem takich czynności może być psycholog lub pedagog.
10. O zgłoszeniu i przebiegu interwencji Koordynator informuje Dyrektora i Zarząd PZKosz oraz KOZKosz jeśli dotyczy to naruszenia ze strony pracownika delegowanego przez KOZKosz.
11. Decyzję o ewentualnych dalszych krokach prawnych, organizacyjnych, personalnych podejmuje Zarząd PZKosz lub KOZKosz jeśli dotyczy to naruszenia ze strony pracownika delegowanego przez KOZKosz po uzyskaniu opinii Koordynatora.

Naruszenie w środowisku sportowym

1. W przypadku otrzymania zgłoszenia o naruszeniu bezpieczeństwa dziecka w środowisku sportowym, również innym niż koszykówka, zgłoszenie kierowane jest do odpowiednich władz klubu lub związku działającym w danym sporcie.
2. Jeżeli naruszenie miało miejsce z udziałem pracowników lub współpracowników KOZKosz, członków jego organów interwencje w sprawie prowadzi Koordynator ds. bezpieczeństwa KOZKosz również w przypadku kiedy postępowanie dotyczącego tego samego naruszenia prowadzi inny organ (np. klub lub związek).

Naruszenie w środowisku KOZKosz

1. W przypadku otrzymania zgłoszenia o naruszeniu bezpieczeństwa dziecka przez pracownika/współpracownika KOZKosz, członka jego władz, komisji lub osoby w inny sposób powiązanej z Krakowskim Okręgowym Związkiem Koszykówki osoba, która w zgłoszeniu została wskazana jako strona krzywdząca zostaje natychmiast odsunięta od wszelkich form kontaktu z dziećmi (nie tylko dzieckiem pokrzywdzonym) do czasu wyjaśnienia sprawy.
2. W toku interwencji należy również przeprowadzić rozmowę z osobą wskazana jako strona krzywdząca.

Naruszenie w środowisku rówieśniczym

1. W przypadku uzyskania informacji o krzywdzeniu dziecka przez inne dziecko przebywające w organizacji (np. drużynie, na zawodach, na treningu) należy przeprowadzić rozmowę (oddzielnie);
 - z dzieckiem podejrzanym o krzywdzenie oraz jego opiekunami,
 - z dzieckiem poddawany krzywdzeniu i jego opiekunami,
 - osobami mającymi wiedzę o zdarzeniu,
 - osobami zobowiązanymi do sprawowania opieki nad dziećmi w trakcie zdarzenia.
2. Z każdej z rozmów należy sporządzić notatkę wpisując przebieg rozmowy oraz odpowiednią adnotację w karcie interwencji.
3. W trakcie rozmów należy dążyć do ustalenie przebiegu zdarzenia, a także wpływu zdarzenia na zdrowie psychiczne i fizyczne dziecka krzywdzonego.
4. Wspólnie z rodzicami/opiekunami dziecka krzywdzącego należy opracować plan naprawczy, celem zmiany niepożądanych zachowań.
5. Z rodzicami/opiekunami dziecka poddawany krzywdzeniu należy opracować plan zapewnienia mu bezpieczeństwa, włączając w ten plan sposoby odizolowania go od źródeł zagrożenia (o ile będzie taka wola dziecka lub jego opiekunów).
6. W trakcie rozmów upewnić się, że dziecko podejrzanego o krzywdzenia innego dziecka samo nie jest krzywdzone przez rodziców/opiekunów, innych dorosłych bądź inne dzieci.
7. W przypadku potwierdzenia takiej okoliczności należy podjąć interwencję także w stosunku do tego dziecka.

Zagrożenie bezpośrednie

1. W przypadku bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w pierwszej kolejności należy powiadomić odpowiednie służby podjąć działania zmierzające

- do usunięcia zagrożenia i udzielenia pomocy poszkodowanym, o ile jest ona potrzebna.
2. W takiej sytuacji zgłoszenie o zagrożeniu powinno zawierać szczegóły dotyczące okoliczności zdarzenia i opis podjętych działań.
 3. Jeżeli zagrożenie nie wystąpiło, ale istnieje ryzyko jego wystąpienia interwencja jest przeprowadzona natychmiast. Zarząd podejmuje działania zmierzające do zapewnienia bezpieczeństwa dziecka i usunięcia wszelkich zagrożeń.

Naruszenie w środowisku rodzinnym

1. Na skutek zgłoszenia naruszenia bezpieczeństwa dziecka w środowisku rodzinnym interwencja obejmuje spotkanie z rodzicami/opiekunami prawnymi dziecka i innymi osobami mającymi lub mogącymi mieć wiedzę o sytuacji osobistej (rodzinnej, zdrowotnej) dziecka.
2. W przypadku, gdy z przeprowadzonych ustaleń wynika, że rodzice lub opiekunowie prawni dziecka zaniedbują jego potrzeby z uwagi np. na złą sytuację materialną lub niewydolność wychowawczą środowiska rodzinnego należy poinformować właściwy organ.

Naruszenie stanowiące czyn zabroniony

1. Zgłoszenie dotyczące naruszenie bezpieczeństwa dziecka, które nosi znamiona czynu zabronionego przesyłane jest niezwłocznie Zarządowi KOZKosz, który po zasięgnięciu opinii Koordynatora, przekazuje pozyskane informacje lub materiały odpowiednim organom ścigania (Policji) oraz informuje się niezwłocznie rodziców/opiekunów prawnych pokrzywdzonego dziecka.

XIV. Osoby i organizacje kontaktowe

W przypadku podejrzenia o dokonywanych nadużyciach zgłoszenia lub pomocy można szukać u następujących osób lub instytucji:

Pełnomocnik PZKosz i KOZKosz do spraw bezpieczeństwa dzieci: Igor Mędela
igor.medela@vesterlex.com

Dziecięcy Telefon Zaufania Rzecznika Praw Dziecka – telefon 0 800 12 12 12 (nr bezpłatny)

Telefon dla rodziców, nauczycieli i innych osób pracujących z dziećmi oferujący poradnictwo prawne i psychologiczne w zakresie interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka, a także pomocy psychologicznej dziecku przeżywającemu trudności prowadzony przez Fundację Dajemy Dzieciom Siłę 800 100 100 (numer bezpłatny)

Komitet Ochrony Praw Dziecka – telefon: 22 626 94 19

Rzecznik Praw Dziecka – telefon: 22 583 66 00

Policja – telefon 112

Numer alarmowy 112

XV. ZALECENIA I WYMOGI

1. Członkom KOZKosz zaleca się opracowanie i wdrożenie wewnętrznych procedur w zakresie ochrony dzieci.
2. KOZKosz opublikuje na stronie dokument – wzór standardów ochrony małoletnich – który każdy z członków KOZKosz może odpowiednio zmodyfikować i przyjąć jako własny.

XVI. MONITOROWANIE STOSOWANIA SOM KOZKOSZ

1. Za przestrzeganie oraz aktualizację wszelkich procedur i dokumentacji wynikających z przyjętych Standardów Ochrony Małoletnich KOZKosz odpowiada KOZKosz.
2. Koordynator ds. bezpieczeństwa jest odpowiedzialny za:
 - a. Bieżące śledzenie zmian prawnych we wskazanym zakresie;
 - b. Zbieranie i przekazywanie Zarządowi zaleceń związanych z aktualizacją SOP KOZKosz.

XVII. OBWIESZCZENIE SOM KOZKOSZ

1. Standardy Ochrony Małoletnich KOZKosz wraz z załącznikami są udostępnione na stronie internetowej KOZKosz oraz przesyłane drogą elektroniczną:
 - a. Pracownikom oraz współpracownikom KOZKosz;
 - b. Trenerom, członkom kadr wojewódzkich oraz innym osobom, które KOZKosz dopuszcza do zajęć z dziećmi.
2. Każda z w/w osób jest zobowiązana do potwierdzenia otrzymania oraz zapoznania się z SOM KOZKosz.
3. Wszelkie zmiany SOM KOZKosz będą ogłaszane w sposób określony w ust. 1.

Załącznik nr 1 Karta interwencji

Data zgłoszenia Forma zgłoszenia Dane osoby zgłaszającej Dane osoby krzywdzącej	
Opis zgłoszonego naruszenia	
Opis czynności podjętych działań wyjaśniających (data, przebieg, osoby obecne podczas czynności, informacje o protokole)	
Forma interwencji (jaki działania podjęto w przypadku stwierdzenia naruszenia zarówno wobec osoby krzywdzącej jak i osoby pokrzywdzonej; czy zawiadomienie o zgłoszeniu zostało przekazane odpowiednim służbom/organom)	
Zmiany organizacyjne/personalne podjęte w celu zapobiegnięcia podobnym naruszeniom (o ile były podjęte)	
Wynik interwencji/postępowania przeprowadzonego przez odpowiednie służby/organ po zgłoszeniu – jeżeli nie udzielono KOZKosz takiej informacji – wzmiankę o odmowie interwencji	
Inne uwagi	

Podpis Koordynatora-----

**STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH
KRAKOWSKIEGO OKRĘGOWEGO ZWIĄZKU KOSZYKÓWKI
„BEZPIECZEŃSTWO DZIECI W SPORCIE”**

Wersja skrócona

DEFINICJE

KOZKosz oznacza Krakowski Okręgowy Związek Koszykówki z siedzibą w Krakowie, oś. Teatralne 9a, 31-946 Kraków, NIP: 6762069186, REGON: 350636050,

SOM WZKOSZ – Standardy Ochrony Małoletnich Krakowskiego Okręgowego Związku Koszykówki niniejszy dokument,

PEŁNOMOCNIK DS. BEZPIECZEŃSTWA DZIECI – osoba powołana przez Zarząd WZKOs, której zadaniem jest m.in. udzielanie informacji, doradztwa, wsparcia we wdrażaniu SOM KOZKosz i powiązanych z nim procedur, w tym prawidłowego reagowania na incydenty;

RODZAJE PRZEMOCY I NADUŻYĆ

Przemoc fizyczna

Przemoc fizyczna może manifestować się poprzez działania takie jak uderzenie, potrząśnięcie, szczypanie, gryzienie, podduszenie lub inne akty, które skutkują obrażeniami fizycznymi, pozostawiają ślady na ciele lub wywołują ból. Przemoc fizyczna może również objawiać się w zachowaniu ofiary.

Przykłady przemocy fizycznej, również w sporcie:

Karanie poprzez uderzanie dziecka z powodu niewykonywania poleceń trenera, braku zaangażowania w zleczone ćwiczenia lub grę.

Zachęcanie i uczenie agresywnego zachowania, również w trakcie gry (tj. z użyciem wyłącznie siły fizycznej w celu sprawienia bólu i unieszkodliwienia przeciwnika).

Przykładowe objawy przemocy fizycznej:

Zadrapania, siniaki, oparzenia, (np. papierosowe), powracające lub nieleczone urazy (np. złamania, obrzęki)

Nieuzasadniony strach przed osobami dorosłymi; nieuzasadniony lęk, agresja, wycofanie, strach przed powrotem do domu lub spotkaniem określonych osób

Przemoc emocjonalna, psychiczna, werbalna

Ten rodzaj przemocy polega na nieuzasadnionej, nadmiernej lub nieustającej krytyce, kierowania gróźb lub wykluczenie w sposób naruszający poczucie wartości osoby krytykowanej lub wykluczanej.

Przykłady przemocy emocjonalnej, psychicznej, werbalnej, również w sporcie:

Używanie w stosunku do osób zależnych agresji słownej. Ironizowanie lub poniżanie w sytuacji porażki lub niepowodzenia.

Wyszydzanie w tym publiczne wyśmiewanie i zachęcanie innych do podobnego zachowania. Nieuzasadnione pomijanie w nagradzaniu (również słownym nagradzaniu) lub nieuzasadnione karanie (np. karanie nadmiernym wysiłkiem fizycznym).

Przykładowe objawy przemocy emocjonalnej, psychicznej, werbalnej:

Niska samoocena, brak wiary we własne umiejętności, wiedzę.

Nadmierny lęk przed współzawodnictwem. Rezygnowanie z podjęcia rywalizacji.

Wycofanie lub nadmierna nerwowość w sytuacjach codziennych lub błahych.

Wykorzystanie seksualne

Wykorzystanie seksualne to każdy rodzaj kontaktu seksualnego między osobą dorosłą, a niepełnoletnią, tj. młodszą niż 18 lat, a także między znacznie starszym dzieckiem a młodszym dzieckiem. To również każda czynność seksualna wykonywana w wyniku wykorzystania jakiegokolwiek „nierówności” pomiędzy osobami biorącymi udział w takiej czynności (nierównowaga w relacji; różnica wieku, doświadczenia życiowego, podporządkowania np. służbowego lub wynikające z innego rodzaju zależności). W definicji przemocy na tle seksualnym zawarte jest również wykonywanie zdjęć lub filmów oraz okazywanie niepełnoletnim treści pornograficznych lub zachęcanie do zachowania w sposób kojarzony z okazywaniem seksualności, a także komentowanie cielesności lub warunków fizycznych osoby niepełnoletniej w sposób niestosowny o podtekście seksualnym. Jakakolwiek czynność seksualna z osobą poniżej 15 roku życia jest zawsze przestępstwem nawet przy hipotetycznej „zgodzie” dziecka - taka zgoda nie ma mocy prawnej.

Przykłady wykorzystania seksualnego również w sporcie:

Wymaganie, oczekiwanie oraz doprowadzenie do kontaktu fizycznego z dzieckiem wykraczające poza potrzeby szkolenia sportowego;

Wykonywanie fotografii lub filmów z udziałem nagich lub przebijających się dzieci – bez względu na okoliczności;

Rozpoczęcie lub zainicjowanie relacji seksualnej z osobą niepełnoletnią;

Komentowanie warunków fizycznych/cielesności pod kątem seksualnym lub w takim kontekście.

Przykładowe objawy przemocy seksualnej

Bolesność, ból lub krwawienie w swoich „częściach intymnych”, ból przy oddawaniu moczu, Zaburzenie w odżywianiu (objadanie się lub głodzenie);

Nieadekwatna do wieku wiedza na tematy seksualne;

Niska samoocena.

Zaniedbanie

Brak wystarczającego wsparcia materialnego lub emocjonalnego. Niespełnianie podstawowych potrzeb osoby zależnej.

Przykłady zaniedbania również w sporcie:

Niezapewnienie pożywienia lub picia zarówno w domu jak i w czasie treningów lub wyjazdów.

Brak zainteresowania dzieckiem i jego potrzebami.

Niedbanie o bezpieczeństwo dziecka.

Przykładowe objawy zaniedbania:

Niedożywienie;

Nieustający brak odpowiedniego ubioru np. adekwatnego do pogody;

Wycofanie w kontaktach z rówieśnikami i osobami dorosłymi.

Prześladowanie

Prześladowanie może obejmować zarówno elementy przemocy fizycznej jak i emocjonalnej.

Prześladowanie między rówieśnikami, może przybrać również formy uporczywego działania na szkodę osoby pokrzywdzonej np. uszkodzanie lub kradzież mienia, aktywność online (przesyłanie obraźliwych wiadomości lub zdjęć), prowokowanie, przezywanie, przedrzeźnianie.

Przykładowe objawy prześladowania również w sporcie:

Brak kontaktu z rówieśnikami; niechęć nawiązywania relacji w grupie rówieśniczej, wycofanie.

Presja wyniku sportowego

Jedną z form przemocy w sporcie jest wywieranie presji w celu uzyskania wyników sportowych „za wszelką cenę”. Objawia się to oczekiwaniem od zawodników i zawodniczek wysiłku fizycznego ponad ich możliwości, również pomimo doznanych urazów i kontuzji. Bagatelizowanie wysyłanych sygnałów o gorszym samopoczuciu w celu uzyskania lepszego wyniku sportowego.

ROZPOZNAWANIE NADUŻYĆ

Zachowania, które mogą wskazywać na nieprawidłowości w relacjach dziecko-dorosły, dziecko – dziecko lub sygnały naruszenia bezpieczeństwa dziecka w różnych płaszczyznach.

Przykłady u dziecka:

Nieuzasadnione obrażenia fizyczne, takie jak siniaki, rany czy oparzenia oraz doświadczana bólu podczas chodzenia

Niewyjaśnione i często powracające schorzenia jak trudności z jedzeniem czy zaburzenia żołądkowe

Zmiana zachowania lub nastroju (agresja, wycofanie, nadmierna nieśmiałość, lęk)

Unikanie określonych sytuacji lub osób

Nieuzasadnione oraz stałe negatywne wyrażanie opinii na swój temat (niska samoocena).

Przykładowe niepożądane zachowanie dorosłych:

Faworyzowanie jednego lub określonej grupki dzieci

Nieuzasadnione karanie tej samej osoby lub osób za zachowania, które nie stanowią podstawy dla kar u innych dzieci.

Dążenie do osiągnięcia wyniku sportowego z pominięciem zdrowia lub komfortu psychicznego dziecka.

Publiczne krytykowanie dziecka, zarówno w obecności innych dzieci jak i dorosłych.
Używanie słów powszechnie uznanych za wulgarne w obecności dzieci lub w stosunku do dzieci.

Nieprzestrzeganie wytycznych dotyczących bezpieczeństwa dzieci.

W przypadku rozpoznania nadużycia należy zgłosić wszelkie obawy i podejrzenia według zasad określonych w SOM KOZKosz.

KOORDYNATOR DS. BEZPIECZEŃSTWA DZIECI

Krakowski Okręgowy Związek Koszykówki wraz z Polskim Związkiem Koszykówki, którego KOZKosz jest członkiem powołuje Koordynatora ds. dzieci w celu zapewnienia kontaktu, doradztwa, wsparcia i pomocy związkom wojewódzkim, klubom sportowym oraz organizatorom wyjazdów sportowych w procesie wdrażania standardów ochrony małoletnich i powiązanych procedur, w tym skutecznego reagowania na incydenty.

Dane kontaktowe koordynatora będą upublicznione i powszechnie dostępne pracownikom, wolontariuszom, rodzicom/opiekunom prawnym, zawodniczkom i zawodnikom, sędziom i trenerom.

Do zadań osoby pełniącej funkcję Koordynatora należeć będzie

Zapewnienie pracownikom, wolontariuszom i innym osobom pracującym z dziećmi wsparcia, szkoleń z zakresu bezpieczeństwa dzieci w sporcie,

Aktualizacja SOM PZKosz i KOZKosz oraz innych dokumentów PZKosz i WZKosz z których wynikają obowiązki z zakresu ochrony dzieci i młodzieży,

Wspomaganie podmiotów zrzeszonych w PZKosz i KOZKosz w opracowywaniu lub wdrażaniu standardów ochrony małoletnich.

Prowadzenie rejestru wszelkich zgłaszanych incydentów,

Podejmowanie czynności w sprawie

Konsultowanie i koordynowanie wszelkich działań władz PZKosz i KOZKosz dot. ochrony dzieci.

ZGŁASZANIE NARUSZEŃ

Każdy ma obowiązek informować o wszelkich naruszeniach bezpieczeństwa dzieci oraz nieprawidłowościach związanych z relacjami z dziećmi i między dziećmi.

I. Osoby i organizacje kontaktowe

W przypadku podejrzenia o dokonywanych nadużyciach zgłoszenia lub pomocy można szukać u następujących osób lub instytucji:

Pełnomocnik PZKosz i KOZKosz do spraw bezpieczeństwa dzieci: Igor Mędela

igor.medela@vesterlex.com

Dziecięcy Telefon Zaufania Rzecznika Praw Dziecka – telefon 0 800 12 12 12 (nr bezpłatny)

Telefon dla rodziców, nauczycieli i innych osób pracujących z dziećmi oferujący poradnictwo prawne i psychologiczne w zakresie interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka, a także pomocy psychologicznej dziecku przeżywającym trudności prowadzony przez Fundację Dajemy Dzieciom Siłę 800 100 100 (numer bezpłatny)

Komitet Ochrony Praw Dziecka – telefon: 22 626 94 19

Rzecznik Praw Dziecka – telefon: 22 583 66 00

Policja – telefon 112

Numer alarmowy 112